17/03/2023

Άξιον εστίν ως αληθώς, μακαρίζειν σε την Θεοτόκον: Ο Θεοδίδακτος ύμνος για την Παναγία

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

Αν και όλοι οι ύμνοι της Εκκλησίας μας γράφτηκαν από ευσεβείς και αγίους ανθρώπους με θεία έμπνευση, όμως ο ύμνος *“Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς, μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον,τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον, καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ*

***ἡμῶν*”, που ψάλλουμε τόσο στον Μικρό όσο και στον Μέγα Παρακλητικό Κανόνα, δεν γράφτηκε από ανθρώπινο χέρι αλλά μας διδάχτηκε από τον αρχάγγελο Γαβριήλ.**

Σε κοντινή απόσταση από την πρωτεύουσα του **Αγίου Όρους,** τις **Καρυές**, ασκήτευε ένας ενάρετος Ιερομόναχος με τον υποτακτικό του. Το Σάββατο βράδυ της 11ης Ιουνίου του 980 μ.Χ., ο ευσεβής Γέροντας ξεκίνησε να πάει σε αγρυπνία στο Ναό του **Πρωτάτου**, στις **Καρυές**, αφήνοντας πίσω στο κελί τον ευσεβή υποτακτικό του. Λίγη ώρα μετά ο υποτακτικός του δέχτηκε την επίσκεψη ενός αγνώστου μοναχού, ο οποίος του ζήτησε να τον φιλοξενήσει τη νύχτα στο κελί. Όταν ήρθε η ώρα να τελέσουν τα μοναχικά τους καθήκοντα και αφού άρχισαν να ψάλλουν την ακολουθία του Όρθρου, φθάνοντας στην θ΄ ωδή, ενώ ο υποτακτικός επρόκειτο να ψάλλει τον αρχαίο ύμνο του **αγίου Κοσμά του μελωδού** “*Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβείμ...*” ενώπιον της εικόνας της **Θεοτόκου**, όμως ο φιλοξενούμενος μοναχός παρενέβαλε τον άγνωστο μέχρι τότε ύμνο “*Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς.....*” και μετά επισύναψε και το “*Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβείμ...*” έως τέλους.

Ακούγοντας για πρώτη φορά αυτόν τον ύμνο ο υποτακτικός, ένιωσε δέος και ζήτησε από τον άγνωστο μοναχό να τον γράψει κάπου για να τον θυμάται. Καθώς όμως δεν υπήρχε χαρτί και μελάνι, ο μοναχός χάραξε με το δάχτυλο του τα ιερά αυτά λόγια σε μια πέτρινη πλάκα, προσθέτοντας: »*από της σήμερον και εις το εξής, ούτω να ψάλλετε και εσείς, και όλοι οι Ορθόδοξοι*”. Λέγοντας αυτά τα λόγια έγινε άφαντος.

Επιστρέφοντας ο Γέροντας του υποτακτικού από την αγρυπνία άκουσε τη θαυμαστή διήγηση από τον μαθητή του και είδε την χαραγμένη πλάκα. Αμέσως έσπευσαν να ανακοινώσουν το θαύμα στους άλλους μοναχούς των **Αγίου Όρους**. Αυτοί έστειλαν την πλάκα που χαράχτηκε ο ύμνος αυτός στην Κωνσταντινούπολη, στον Πατριάρχη και τον αυτοκράτορα, έτσι ώστε ο ύμνος να διαδοθεί σε όλη την **Εκκλησία**.

Σύμφωνα με τον άγιο Νικόδημο τον **Αγιορείτη**, ο άγνωστος εκείνος μοναχός που μας δίδαξε τον ύμνο ήταν ο αρχάγγελος Γαβριήλ, διότι πάντοτε αυτός ήταν “*ο ένθεος υμνολόγος της Θεοτόκου, και τροφεύς, και διακονητής, και χαροποιός αυτής Ευαγγελιστής*”. Η εικόνα της Θεοτόκου, που για πρώτη φορά εψάλη μπροστά της ο ύμνος αυτός, ονομάστηκε εικόνα “*Άξιον Εστίν*” και μεταφέρθηκε από το ευλογημένο εκείνο κελί στο Ναό του Πρωτάτου των Καρυών του Αγίου Όρους ως στήριγμα πνευματικό του Αγίου Όρους και όλης της Οικουμένης.

Ο αγγελικός αυτός ύμνος προς την **Υπερύμνητο Θεοτόκο** συνοψίζει την πίστη

της Εκκλησίας μας για το πρόσωπο τη; Παναγίας. Η Παναγία είναι "*Παναμώμητος* ", δηλαδή το εκλεκτό σκεύος αγιότητος, το σκεύος της Θείας Χάριτος, η οποία, όπως μας διδάσκουν οι Πατέρες μας, ήταν ξένη από οποιοδήποτε μολυσμό σαρκός και πνεύματος, δεν αμάρτησε ποτέ, ούτε με λόγια, ούτε με σκέψεις, ούτε με έργα. Γι' αυτό και δεν την ονομάζουμε απλώς Αγία αλλά **Παναγία** που σημαίνει ότι είναι η αγιοτέρα πάντων, πλήρως και απολύτως ενάρετος καθώς στο πρόσωπό της φανερώνεται το σύνολο και η πληρότητα της αγιότητας. Είναι η **Θεοτόκος** και Μητέρα του Θεού ημών αληθώς, όπως λέγει και ο αγγελικός ύμνος, δηλαδή πραγματικώς και όχι συμβολικώς.

Εφόσον η **Παναγία** είναι αληθώς Θεοτόκος κατά συνέπεια ο Υιός της, ο **Ιησούς Χριστός** είναι αληθώς ο Θεός που έγινε άνθρωπος. Η πίστη αυτή δεν είναι μια φιλοσοφική θεωρία και δοξασία αλλά κείτεται στη βάση της σωτηρίας μας και μας δίνει το εχέγγυο ότι είναι βέβαιη η σωτηρία μας. Όταν ο **άγιος Παΐσιος** ο αγιορείτης σε νεαρή ηλικία άκουσε κάποιες θεωρίες από ορισμένους ότι δήθεν ο Ιησούς ήταν μεν ενάρετος άνθρωπος αλλά όχι Θεός τότε ταράχτηκε διότι σκέφτηκε ότι εάν ο Χριστός δεν είναι Θεός τότε μάταιοι είναι όλοι οι ασκητικοί αγώνες που κάνουμε εφόσον δεν μπορεί ένας απλός, έστω ενάρετος άνθρωπος να μας χορηγήσει τον αγιασμό και τη σωτηρία παρά μόνο ο Θεός. Όμως ο φιλάνθρωπος Κύριος τού αποκαλύφθηκε μέσα σε άπλετο φως και του είπε τα ευαγγελικά λόγια: "*ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή*"(Ιω.11,25) διαλύοντας όλες τις αμφιβολίες του. Μετά από αυτή την αποκάλυψη εγκαθιδρύθηκε μέσα στην καρδιά του **Αγίου** η απόλυτη βεβαιότητα ότι ο Χριστός είναι αληθώς Θεός και άρα βέβαιη η σωτηρία μας.

Ας εργαστούμε και εμείς επιμόνως και φιλοπόνως για τη σωτηρία μας, η οποία παρέχεται από τον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό, και ακολουθώντας τους λόγους του **αρχαγγέλου Γαβριήλ**, "*άξιον εστίν*" και δίκαιον και πρέπον είναι να υμνούμε το πρόσωπο που γέννησε τον λυτρωτή μας Θεάνθρωπο Ιησού, την Αειμακάριστον και Παναμώμητον Υπεραγία Θεοτόκο.

Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ

Πηγή: pemtousia.gr/ Αρχιμ. Θεόφιλος Λεμοντζής, Δρ. Θεολογίας